

Datum

Beteckning | referens

Rädda Barnen

Save the Children Sweden

2016-07-01

YTTRANDE
Sara Lindblom

UTRIKESDEPARTEMENTET

2016-07-08

Dnr.

Kat:

Remissvar från Rädda Barnen

På regeringens skrivelse Policyramverk för det svenska utvecklingssamarbetet

Inledning

Rädda Barnen välkomnar regeringens beslut om att ta fram ett nytt policyramverk för det svenska utvecklingssamarbetet med syfte att redogöra för regeringens övergripande biståndspolitiska inriktning samt synliggöra de tre integrerade perspektiven för social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet, i linje med Agenda2030 och rättighetsperspektivet och fattigdomsperspektivet i linje med PGU, Politik för Global Utveckling. Rädda Barnen vill även tacka för en positiv, inkluderande och konsultativ process från UD, där civilsamhället har haft flera möjligheter att lyfta frågor och frågeställningar, både merövergripande, om processen eller om specifika sakfrågor/tematiska frågor.

Vårt remissvar följer de kapitel och rubriker som anges i skrivelsen.

Övergripande kommentarer

Rädda Barnen välkomnar att Policyramverket har en ansats att ta ett holistiskt perspektiv på utveckling, vilket bjuder in till djupare analys och förståelse för utveckling och hur biståndspolitiska frågor hänger ihop med övrig utrikespolitik och andra politikområden. Samtidigt efterfrågar vi att det tydliggörs hur detta policyramverk kommer vägleda Sveriges prioriteringar som sedan ska konkretiseras i budgetpropositioner, instruktioner, strategier och regleringsbrev. Utmaningen blir att se hur ett sådant heltäckande ramverk kan omsättas i kvalitativ och effektiv implementering.

Rädda Barnen välkomnar att regeringen fortsätter lyfta 1-procentmålet, och vi föreslår en skrivning om hur detta mål kommer att värnas för att undvika att utvecklingssamarbetet urholkas, vilket sker idag.

Rädda Barnen välkomnar att förståelsen av behovet av ett tydligt barnrättsperspektiv inom utvecklingssamarbetet generellt känns gedigen i policyramverket, både när det gäller barn som målgrupp och som aktörer i sin egen rätt. Den nya ambitionen är hög: *"barnrättsperspektivet ska genomsyra alla nivåer och alla områden i utvecklingssamarbetet, i enlighet med Barnkonventionen och lyftas fram i dialog med samarbetsländerna. Barn på flykt, särskilt de som är ensamma eller som separerats från sina familjer, ska särskilt uppmärksammas"* och biståndsminister Isabella Lövin har även i andra sammanhang lyft behovet av att investera i barns rättigheter, "Sverige har en lång tradition av att stå upp för barns rättigheter. Den tar vi nu vidare genom att prioritera barnrättsfrågor högre i kommande biståndsstrategier".
<http://www.metro.se/metro-debatt/isabella-lovin-nu-satsar-vi-bistandspengar-pa-barns-rattigheter/EVHoks!xzlls15Er9VE6/>

Rädda Barnen förväntar sig därmed att denna höjda ambitionsnivå även kommer att synas i styrdokument som resultatstrategier och budgetar, samt att detta kommer stöttas i form av kapacitetsutveckling och ökade resurser. Vi vill gärna påtala behovet av tydlighet i styrningen för att barnrättsperspektivet inte ska tappas bort, vilket har skett under de senaste åren. Detta har vi påtalat för regeringen, och det uppmärksammades även i utvärderingen från 2011 om barnrättsperspektivet inom Sida och Norad, liksom i den kartläggning som nyligen gjordes av Sidas integrering av barnrättsperspektivet i Sidas arbete *"Study of Sida's work with child rights"*.

Rädda Barnen föreslår dessutom att barnrättsperspektivet ges samma särställning som övriga tvärgående perspektiv och det är därför oerhört viktigt att barnrättsperspektivet tas i beaktande i alla insatser, oavsett tematisk inriktning, som direkt eller indirekt påverkar barn. Genom att underordna perspektivet den tematiska inriktningen kan vi inte säkerställa den ambition som initialt uttryckts. Barnrättsperspektivets nämns till exempel inte alls i de tematiska inriktningarna "produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor och hållbart företagande" eller i "migration och utveckling", två områden som har stor direkt och indirekt påverkan på barns rättigheter och behov.

Rädda Barnen föreslår även att det skrivs ut i policyramverket att barnkonsekvensanalyser bör göras i planeringen av alla insatser, för att ge en vägledning på vilket sätt barnets bästa kan analyseras. Dessutom vill Rädda Barnen betona vikten av att både barn och unga ska inkluderas i planering, genomförande och uppföljning.

Rädda Barnen välkomnar att jämställdhetsperspektivet genomsyrar texten och vi välkomnar särskilt att texten lyfter både pojkar och flickor som rättighetsbärare och aktörer.

4. Utvecklingssamarbetets tematiska inriktning

Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer

Rädda Barnen välkomnar att Barnkonventionen nämns som ett centralt ramverk under rubriken centrala utgångspunkter, vid sidan om de andra konventionerna för mänskliga rättigheter. Barn har specifika rättigheter inklusive rätt till trygghet och skydd, och därför behövs barnspecifika insatser inom området för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer, där barn ses som rättighetsbärare och förändringsaktörer här och nu, och där de har rätt att delta i och påverka beslut som rör dem.

På sid. 13 stycket under 'Väl fungerande, oberoende, effektiva, rättssäkra och transparenta institutioner' tycker Rädda Barnen att det vore önskvärt om det i texten tydligt framkom att fungerande ansvarsutkrävande förutsätter inte bara fungerande, transparenta och öppna institutioner (supply side of governance) utan även att människor och deras organisationer har kapacitet och faktiska möjligheter att delta i beslutsprocesser och att utkräva ansvar (demand side of governance).

På sid. 14 i stycket om barn och unga, välkomnar Rädda Barnen formuleringen i texten om att barn är... "rättighetsbärare och aktörer för förändring här och nu", men föreslår att ett tillägg görs med innebörden "och barn skall därför ges möjlighet att delta i och påverka de beslut som

berör dem". Dessutom välkomnar vi stycket på sid 15 som inleds med *"Barn och unga kommer ta över den värld dagens vuxna generationer lämnar efter sig."*

Global Jämställdhet

Jämställdhet kan inte uppnås utan strategiska insatser på systematisk nivå, med en tydlig maktanalys. Vi välkomnar det tydliga maktperspektiv som genomsyrar dokumentet. Rädda Barnen välkomnar att en central utgångspunkt i frågan om global jämställdhet är arbete med kvinnor, flickor, män och pojkar. Vi ser det som positivt att Sverige så vara drivande i arbetet med att lyfta fram pojkars och mäns roll, något som Rädda Barnen länge arbetat med, bland annat genom att vara drivande i de globala nätverken MenEngage och MenCare.

Vad gäller frågan om jämställdhet och våld så anser Rädda Barnen att det är positivt att fokus också läggs på att synliggöra kopplingen mellan maskulinitet och våld, samt fokus på behovet att engagera även män och pojkar även här. Det är viktigt att tydligt skriva att våld drabbar alla.

Goda förebilder och deras viktiga roll för att uppnå förändring i barn och ungdomars levnadsförhållanden samt attityder är en oerhört viktig ingrediens i jämställdhetsarbetet. Det hjälper även till att belysa problematiken kring olika typer av våld mot flickor såväl som pojkar. Som ett exempel kan Rädda Barnen nämna organisationen *Refugee Law Project* där man studerat graden av sexuellt våld mot män och pojkar bland flyktingar i Uganda, där mer än en tredjedel av kongolesiska manliga flyktingar hade blivit utsatta sexuellt våld. Detta är långt ifrån ett isolerat fall: sexuellt våld mot män och pojkar har rapporterats i över 25 konflikt-drabbade länder under det senaste decenniet. Och detta är troligtvis bara toppen av ett isberg.

På sidan 16 under avsnittet som börjar med *"Trots viktiga globala framsteg för jämställdhet"* står det att *"kvinnor och barn på flykt möter särskilda utmaningar och behöver anpassade åtgärder, exempelvis med anledning av funktionsnedsättning för att minimera risken att utsättas för människohandel och könsrelaterat våld"*. Rädda Barnen tycker att denna mening haltar, då människor med funktionsnedsättning är en egen kategori av människor som ofta marginaliseras och diskrimineras, och även är extra utsatta. Förslag är att den skrivs om: *"Kvinnor, barn och män med funktionsnedsättning möter särskilda utmaningar och där olika diskrimineringsgrunder riskerar att ha en kumulativ effekt och därmed gör vissa grupper extra utsatta, till exempel kvinnor och barn med funktionsnedsättning."*

Fredliga och inkluderande samhällen

Rädda Barnen uppskattar att Sveriges regering fortsätter att driva frågan om fredliga och inkluderande samhällen, där Sverige var en oerhört viktig röst under framtagandet av Agenda2030 och mål 16. Regeringens nya fokus på konfliktförebyggande och fredsbyggande välkomnas av Rädda Barnen, däremot undrar vi om man i policyramverket bytt ut konfliktkänslighet mot konfliktförebyggande, med risk att konfliktkänslighet nedprioriteras och det verkar inte längre finnas någon mainstreaming-ambition när det gäller konfliktkänslighet.

Konfliktkänslighet nämns visserligen på sid 47 under *"medvetenhet om risker"*, men det saknas en tydlighet om vad det innebär. Att konflikter handlar om resurser och makt och dess ojämlika fördelning behandlas i policyramverket, men hur man som biståndsaktör påverkar konflikter och deras konfliktynamik genom att exempelvis föra in resurser diskuteras inte. Rädda Barnen

välkomnar den höjda ambitionsnivån hos regeringen när det gäller konfliktförebyggande, men önskar ett förtydligande vad men menar med detta och hur det relaterar till konfliktkänslighet.

Rädda Barnen föreslår även att policyramverket förtydligar hur detta avsnitt relaterar till övrig utrikespolitik, till exempel skrivelsen för Demokrati, Mänskliga Rättigheter och rättsstatens principer, då detta område är ett tydligt exempel på att olika politikområden behöver vara samstämmiga. Det finns också ett behov av tydlighet vad som menas med både konfliktförebyggande och fredsbyggande, samt förtydliga länkarna till övrigt långsiktigt utvecklingssamarbete, till exempel behovet av institutionsuppbyggnad, som nämns som en viktig prioriterad under avsnittet mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer.

Rädda Barnen föreslår även att det förtydligas att kvinnor inte enbart är viktiga aktörer i medling och fredsförhandlingar, utan att kvinnors deltagande är centralt ur ett bredare perspektiv, t ex i lokala konfliktlösningsmekanismer men även kvinnors politiska deltagande och ekonomisk egenmakt.

Dessutom bör män och pojkar, samt maskulinitet, tydligt inkluderas i det konfliktförebyggande arbetet, liksom arbete med återintegrering av barnsoldater, vilket idag inte nämns i policyramverket. Barnsoldater eller andra barn som separerats från eller förlorat sina familjer och har saknat tillgång till utbildning behöver få en realistisk möjlighet att integreras i samhället och skapa sig en ny identitet, vilket dessutom är viktigt för en hållbar fred. Vuxna kombattanter kan ha lättare att återintegreras då de ofta haft möjligheten att utveckla andra identiteter och sammanhang innan den väpnade konflikten brutit ut som de sedan kan återgå till.

Rädda Barnen välkomnar att policyramverket lyfter frågan om våld mot barn, vi vill dock notera att våld mot barn finns i alla samhällen och inte endast drabbar barn som lever i väpnad konflikt. Då Sveriges regering nyligen har tagit initiativet att bli en sk *pathfinder country* för arbetet mot våld mot barn globalt ser vi fram emot ökade åtaganden inom detta område. Dessa åtaganden handlar främst om arbetet på ett nationellt plan men den internationella dimensionen är också viktig då det ger en möjlighet att dela erfarenheter och lärande runt detta i dialog med andra länder.

Våld mot barn försvårar dessutom möjligheten att uppnå andra utvecklingsmål, vilket är något vi kunde se i implementeringen av Milleniemålen, där barns rätt till trygghet och skydd inte fanns med. Förutom att våld kränker barns rättigheter, får våld mot barn stora negativa konsekvenser för barns utvecklingsmöjligheter och därmed för samhället i stort. Mer och mer forskning finns tillgänglig som tittar just på konsekvenserna för samhällen i form av kostnader och missade utvecklingsmöjligheter.

Miljö- och klimatomfattigt hållbar utveckling och hållbart utnyttjande av naturresurser

På sid 21 står att "*Kvinnor drabbas oftast hårdast av effekter av klimatförändringar*" och Rädda Barnen ifrågasätter detta påstående och menar att de som kommer drabbas allra värst är barnen och deras barn, framtida generationer som idag inte kan påverka beslut inom detta område. Det är förstås oerhört viktigt att kvinnor är aktiva i arbetet mot klimatförändringar men i nuvarande skrivelse nämns varken Barn och framtida generationer över huvud taget inte. Det saknas alltså ett barnperspektiv i strategins kanske allra viktigaste prioritering inför framtiden.

Dessutom vill Rädda Barnen betona att barn inte bara har särskilda behov utan också särskilda rättigheter, liksom ett särskilt skydd för sina rättigheter.

På sid 23 står det "Barns rätt till skydd" och vi föreslår att det ändras till "barns rätt till trygghet och skydd".

Inkluderande ekonomisk utveckling

På sid 24 under centrala utgångspunkter föreslår Rädda Barnen att en tydlig referens till Barnrättsprinciperna för företag görs under punkten hållbart företagande, samt i texten rörande kapacitetsutveckling samt institutionsbyggande. Rädda Barnen önskar även se en analys över hur arbetslöshet, låg grad av formell sysselsättning, osäkra anställningsförhållanden påverkar vuxna och deras barn eftersom denna typ av osäkra villkor ofta leder till ekonomisk fattigdom för hela familjen och därmed även influerar barnen och dess livsvillkor. Det är därför centralt att avsnittet om sociala trygghetssystem inte reduceras till att bara beröra människor i arbetsför situation.

På sid 26 föreslår Rädda Barnen att Child Rights & Business Principles inkluderas som ett medel för att bidra till utveckling av hållbart företagande inom ramen för biståndet samt till ansvarsfulla investeringar globalt.

Under internationell handel och hållbara investeringar:

På sid 27 bör CRBP finnas med som utgångspunkt vid beskrivningen av målbilden för Agenda 2030, då vi ju menar att barns rättigheter och behov är den ultimata definitionen av hållbarhet.

På sid 26 under centrala utgångspunkter står det att "Sverige ska bidra till att skapa mer öppna, inkluderande och hållbara marknader i utvecklingsländer". Här är det viktigt att även ta hänsyn till de handelshinder som finns i den rika världen inklusive EU, och utgå från PGU i analysen om vad som innebär handelshinder inom våra egna marknader, och som idag effektivt stänger ute utvecklingsländerna från dem, eller försvårar deras möjlighet att konkurrera. Rädda Barnen undrar därför hur policyramverket för svensk utvecklingssamarbete kopplas till övriga politikområden som rör handel.

Migration och utveckling

Rädda Barnen välkomnar att policyramverket lyfter behovet av samstämmighet mellan politikområden och att PGU utgör en utgångspunkt, vi ställer oss dock frågande till hur rättighetsperspektivet kan säkerställas, särskilt när det gäller migration, då vi idag ser en värld där 60 miljoner är på flykt samtidigt som de politiska besluten undergräver och strider mot ambitionerna om att göra Barnrättskonventionen till lag samt att respektera asylrätten, bland annat genom att försvåra möjligheterna till familjeåterförening.

Vidare efterfrågar vi ett klagande när det gäller vad som menas med texten att svenskt utvecklingssamarbete ska stärka utvecklingsländers förmåga att motverka de negativa utvecklingseffekter som kan följa av irreguljär migration. Särskilt med tanken att människors flykt undan väpnad konflikt eller hot oftast är irreguljär. Det är därför viktigt att policyramverket betonar och särskiljer flyktingars rätt att söka asyl och att få sin sak prövad, i linje med flyktingkonventionen.

På sid 31 står det att "Kvinnliga migranter och flyktingar lever ofta i större utsträckning än manliga migranter och flyktingar i utsatta situationer och löper därför större risk att utsättas för olika former av våld." Detta gäller inte bara kvinnor utan i allra högsta grad även barn, både flickor och pojkar, vilket vi föreslår att texten uppmärksammar. Denna utsatthet kan se olika ut beroende på anledning till migration eller flykt men också om barn migrerar eller flyr tillsammans med sin familj eller ensamma, på egen hand.

Jämlik hälsa

Rädda Barnen stödjer policyramverkets inriktning på jämlik hälsa och att barn- och mödravård ses som en central utgångspunkt. Det är viktigt att uppmärksamma att de stora vinningar som vi har sett inom detta område framförallt har skett i minskad dödlighet för barn 1 månad- 5 år, och inte hos nyfödda, och därför finns det ett särskilt behov av att stödja insatser riktade till nyfödda och till förlossningsvården. Dessutom är den vanligaste dödsorsaken för tonårsflickor mödradödlighet, varav de flesta sker inom ramen för ett äktenskap. Därför behöver arbetet för en jämlik hälsa starkare kopplas ihop med arbetet mot barnäktenskap på en global nivå.

Dessutom vill Rädda Barnen uppmärksamma behovet av en utbyggnad av hälsosystemen (universal health coverage), för att säkerställa just en jämlik hälsa, där vi idag ofta ser stora skillnader inom länder, när det gäller tillgång till kvalitativ vård. Kostnaden för vård är dessutom en stor bidragande orsak till att människor kan falla ner i fattigdom, och därför är satsningar på tillgång till vård inklusive satsningar på förebyggande hälsa till en överkomlig kostnad oerhört viktigt för att minska ojämlikheten. En utbyggd infrastruktur för hälsovård är förstås också central för att stater ska kunna hantera och minimera riskerna för epidemier såsom ebola.

Rädda Barnen uppskattar att Sverige fortsätter sätta SRHR i fokus, och detta är ett område där Sveriges röst och insatser är oerhört viktiga, och vi önskar att Sverige fortsätter driva detta i dialog med samarbetsländer men även inom regionala och globala sammanhang, till exempel i dialogen med Afrikanska Unionen.

Utbildning och forskning

På sid 35 saknar vi en tillräckligt tydlig prioritering av grundskoleutbildning i policyramverket, istället framstår det att Sveriges fokus ligger på högre utbildning. Studier (bl.a GMR 2015) visar att 58 miljoner barn inte går i skolan och att total 250 miljoner barn inte går i skolan eller har gått i skolan i flera år utan att lära sig det mest grundläggande som att läsa och skriva. Alla barn har rätt till grundskoleutbildning och när så många barn inte får tillgång till kvalitativ utbildning bör Sveriges primära fokus ligga på grundskoleutbildning för att målet om utbildning ska kunna uppnås. Länder prioriterar oftast själva högre utbildning i förhållande till grundskoleutbildning.

Särskilda insatser behövs bland annat för att få till stånd en effektiv planering, budgering och finansiering inom nationella utbildningssystem, vilket Sverige kan stödja. Ojämlikheter inom utbildningsfinansiering inom både låginkomstländer och medelinkomstländer är stor och satsningar behöver göras för att skapa effektiva och transparenta utbildningssystem där barn och föräldrar kan påverka utbildningen och där barns rättigheter inte kränks. Vidare vill Rädda Barnen se en tydligare prioritering av stöd till lärarutbildning på grundskolenivå eftersom det ofta saknas finansiering för tillräckligt antal utbildade lärare, drägliga lärarlöner och kvalitativ lärarutbildning.

Rädda Barnen saknar även en analys av förskolans viktiga roll för barns välmående, utveckling, lärande och framtida studier och "employability" och föreslår att det inkluderas i policyramverket.

Dessutom är det viktigt att uppmärksamma de 27 miljoner barn i konflikt- och katastrofdrabbade länder som inte går i skolan. Deras utbildning avbryts ofta under längre perioder. Missade skolår är svårt att ta igen och kan leda till utanförskap och försämrade framtida ekonomiska möjligheter. Dessutom har barn rätt till utbildning även om de befinner sig i krig och katastrof eller på flykt, i enlighet med Barnkonventionen art 28. Rätten till utbildning i krig bör därför prioriteras och stöd till Education in Emergencies förstärkas och lyftas fram både i utbildningsdelen och i den humanitära delen av policyramverket.

Rädda Barnen stödjer att Sveriges relevans vad gäller forskningsuppbyggnad lyfts fram. Sverige har även andra utbildningsverksamheter i världsklass som borde lyftas fram på samma sätt, exempelvis förskolepedagogiken och arbetet med elevinflytande i grund- och gymnasieskolan. Värdegrundsarbetet i svensk skola och arbetet med källkritik och kritiskt tänkande är ytterligare exempel på sådant som är värt att lyfta fram globalt.

5. Humanitärt bistånd

I långvariga humanitära kriser med stora biståndsinsatser finns en risk att människor och inte minst barn betraktas enbart som offer (victimization) vilket kan utgöra ett hinder för resiliens och därför vill Rädda Barnen särskilt betona vikten av att se drabbade människor inklusive barn och unga som förändringsaktörer även i humanitära kriser. Det är också viktigt att man tillvaratar även barn och ungdomars kapacitet bland annat genom att främja och uppmuntra initiativ hos barn och ungdomar.

Vi vet dessutom att ett strategiskt urval av organisationer och ett långsiktigt partnerskap ger goda förutsättningar för att uppnå resultat även i humanitära kontexter, även om behov för kapacitetsutveckling kan vara stort, exempelvis i konflikthantering, beredskap och DRR för program som lämpar sig väl för barn och ungdomars aktiva deltagande. På detta sätt kan civilsamhället lokalt komplettera den humanitära verksamheten. Möjligheter till att stödja etablering av barn- och ungdomsorganisationer kan även utgöra ett bidrag till en demokratisk utveckling i konflikt- och post-konfliktområden samt i värdländer för människor som tvingats på flykt.

I kontexter där en stor del av befolkningen är väldigt ung bör därför särskild hänsyn tas till detta, exempelvis när det gäller representation samt förändringsarbete och partnerskap. I Jordanien är t ex 44 procent av befolkningen under 19 år och över 50 procent av flyktingarna från Syrien är barn, och detta behöver avspeglas i Sveriges inriktning för det humanitära stödet samt i resultatstrategier, budgetar och insatser. Rädda Barnen anser därför att det är av yttersta vikt att barn och ungdomar nämns som egna aktörer, då Rädda Barnens erfarenhet är att ungdomar alltför ofta är åsidosatta som målgrupp. För barn och ungdomar drabbade av väpnad konflikt eller humanitära kriser är t ex frågor om möjligheterna till positiv framtidstro, utbildning och försörjningsmöjligheter av yttersta vikt. I spåren av brist på möjligheter och ökad hopplöshet så måste även särskild fokus på unga ges för att förebygga radikaliserings, missbruk, våld, självmord eller migration.

Rädda Barnen välkomnar Sveriges initiativ till en feministisk utrikespolitik däremot är det viktigt att detta inte sker på bekostnad av barn och deras särskilda utsatthet och behov i humanitära kriser. Vi kan inte utgå från att stöd till kvinnor och mödrar per automatik påverkar barnen, dessutom har, vilket nämnts tidigare, barn egna rättigheter och därför behöver det även finnas ett särskilt fokus på barn. Vi menar inte att man ska ta bort det viktiga stöd och arbete som görs för kvinnor världen över för barnens skull, utan att man inte ska ställa de två mest utsatta grupperna i humanitära katastrofer mot varandra. Istället måste båda inkluderas.

Sveriges regering har flertalet gånger i andra sammanhang lyft upp behovet av att bemöta kvinnors och barn särskilda utsatthet i konflikter, och att kvinnor och barn därför bör prioriteras som målgrupp, och Rädda Barnen föreslå att det även synliggörs i policyramverket. Med 30 miljoner barn på flykt i världen, där hälften av de som är i desperat behov av humanitärt stöd inne i till exempel Syrien är barn och där 6 av 10 miljoner människor i behov av matstöd i Etiopien är barn, ser vi samtidigt att barn och barnrättsfrågor ofta nedprioriteras i styrande dokument, så som resultatstrategier.

6 Centrala principer och utgångspunkter i svenskt utvecklingssamarbete

Under samverkan och synergier inom utvecklingssamarbetet saknar vi civilsamhället som viktig aktör både globalt, regionalt, nationellt och lokalt. Under Samverkan mellan aktörer tas civilsamhällets roll upp, och det bör förtydligas att detta handlar om rättighetsbärarnas rätt till och möjlighet att organisera sig, oavsett grupp. Det handlar förstås om människor som lever i fattigdom och grupper och individer som diskrimineras, men också rättighetsbärare, t ex barn, som inte ses som "fullvärdiga medborgare" i den mån att de inte har rösträtt, ges möjlighet att delta, uttrycka sin mening, och betraktas som aktörer i sin egen rätt och i allra högsta grad som förändringsaktörer.

På sid 44 under rubriken Utvecklingseffektivitet och ägarskap bör Barnkonventionen utgöra en del av utgångspunkterna, men även Child Rights & Business Principles då båda dessa ramverk pekar på behovet av samarbete över sektorsgränser och mellan olika aktörer där det civila tillsammans med det privata och offentliga bör stimuleras att i än högre grad hitta och utveckla former för synergier och samarbeten för barnets bästa.

Elisabeth Dahlin
Generalsekreterare
Rädda Barnen